

Професор Пенчо Николов Райков

Пенчо Николов Райков е български химик, работил главно в областта на органичната химия. Провежда изследвания върху окислителните процеси, механизма на асимилация, създава нови лабораторни прибори. Работи и в областта на аналитичната химия.

Пенчо Райков е роден на 6. 12. 1864 г. в Трявна. Средно образование завършва в пансиона на Тодор Минков в град Николаев, Одеска област. През 1888 г. завършва химия в Лайпцигския университет. Негова статия, публикувана през 1886 г. в „Хемише Централблат“, е смятана за първата научна публикация на български автор в областта на химията. След завръщането си в България Райков е учител в Педагогическото училище в Казанлък, а от 1890 г. – в Първа софийска мъжка гимназия, като започва да преподава и във Висшето училище (днес Софийски университет „Свети Климент Охридски“). От 1892 г. е редовен преподавател в университета, като от 1894 г. до пенсионирането си през 1935 г. оглавява катедрата по органична химия. През 1900 г. става действителен член на Българското книжовно дружество, днес Българска академия на науките. През 1908-1909 г. е ректор на университета[1].

Баща е на химичката Теодора Райкова, родена през 1893 г. Тя става негова асистентка в Софийския университет през 1918 година.

Пенчо Райков умира през 1940 г.

От „1000 причини да се гордеем, че сме българи“
№ 723

Патриархът на българската химия проф. Пенчо Райков (1864, Трявна – 1940, София) завършва образованието си в университета в Лайпциг (Германия, 1888), където негови учители са световните светила Колбе, Вислицениус, Ханкел, Вунд.

Още като студент публикува девет научни работи и завършва учението си с докторат. Постиженията на проф. Райков са предимно в органичната химия – окислителните органични реакции. Прави приноси и в химическия анализ на лекарствени препарати и хранителни продукти, изследва механизма на асимилацията на растенията.

Особено внимание отделя на конструирането на оригинални химически прибори – над 50 на брой, съобщения за които редовно публикува в *Chemiker Zeitung*. Някои от тях носят неговото име и се произвеждат в немски фирми. Първото изобретение на български химик, получило правна защита, е термометърът с удължена скала, конструиран от проф. Райков и защитен в Германия с имперски патент през 1895 г

Библиография

- *„По въпроса за химическите процеси, по които става фабричното редуциране на ароматните нитросъединения в аминокиселините“* (1914)
- *„По въпроса за асимилирането на CO₂ от растенията“* (1914)
- *„Нова теория за структурата на водородния прекис и за механизма на реакциите при неговите превръщания“* (1928, на немски език)
- *„Органическа химия. Част 1. Мастни Съединения“* (1935)